4. MÜMİNİN ÖZELİKLERİ

1- عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "ثَلاَثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ حَلاَوَةَ الْإِيمَانِ مَنْ كَانَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لاَ يُحِبُّهُ إِلاَّ لِلّٰهِ وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَنْقَذَهُ اللّٰهُ مِنْهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي النَّارِ."

Enes b. Mâlik'ten (r.a) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki onlar kimde bulunursa imanın tadını alır: Allah ve Rasûlünü her şeyden çok sevmek, bir kimseyi sadece Allah rızası için sevmek, Allah kendisini kurtardıktan sonra tekrar inkarcılığa dönmekten ateşe atılmaktan çekindiği gibi kaçınmak."*[20]

2- عَنْ عِيَاضِ بْنِ حِمَارٍ الْمُجَاشِعِيِّ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ذَاتَ يَوْمٍ فِي خُطْبَتِهِ أَلاَ إِنَّ رَبِّي أَمَرَنِي أَنْ أُعَلِّمَكُمْ مَا جَهِلْتُمْ مِمَّا عَلَّمَنِي يَوْمِي هَذَا (...) قَالَ: وَأَهْلُ الْجَنَّةِ ثَلاَثَةٌ ذُو سُلْطَانٍ مُقْسِطٌ مُتَصَدِّقٌ مُوَفَّقٌ وَرَجُلٌ رَحِيمٌ رَقِيقُ الْقَلْبِ لِكُلِّ ذِي قُرْبَى وَمُسْلِمٍ وَعَفِيفٌ مُتَعَفِّفٌ ذُو عِيَالٍ."

Iyâz b. Hımâr el-Mücâşiî'den (r.a) rivayet edildiğine göre bir gün Rasûlullah (s.a.v) *"Dikkat edin, Rabbim bana öğrettiklerinden sizin bilmediklerinizi bugün size öğretmemi emretti."* diyerek başladığı hutbesinde şöyle buyurmuştur:

"Cennet ehli üçtür: Adil, sadaka-zekât veren (yardımsever) ve başarılı bir yönetici; bütün yakınlarına ve Müslümanlara karşı merhametli ve ince kalpli kimse; iffet ve namusuna düşkün, bakmakla yükümlü ve sorumlu olduğu kimseler olmasına rağmen dilenmekten çekinen kişi."[21]

17 Hâkim, Müstedrek, I, 73.
18 Buhârî, Enbiyâ, 54; Ebû Dâvud, Edeb, 6; İbn Mâce, Zühd, 17; Muvatta', Sefer, 46; Ahmed b. Hanbel, IV, 121.
19 Buhârî, İman, 16; Müslim, İman, 57-59.
20 Müslim, İman, 67.
21 Müslim, Cennet, 63; Ahmed b. Hanbel, II, 425.

3- عَنِ الزُّهْرِيّ قَالَ حَدَّثَنِي أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: ”لاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَحَاسَدُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللّٰهِ إِخْوَانًا وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ
أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ.“

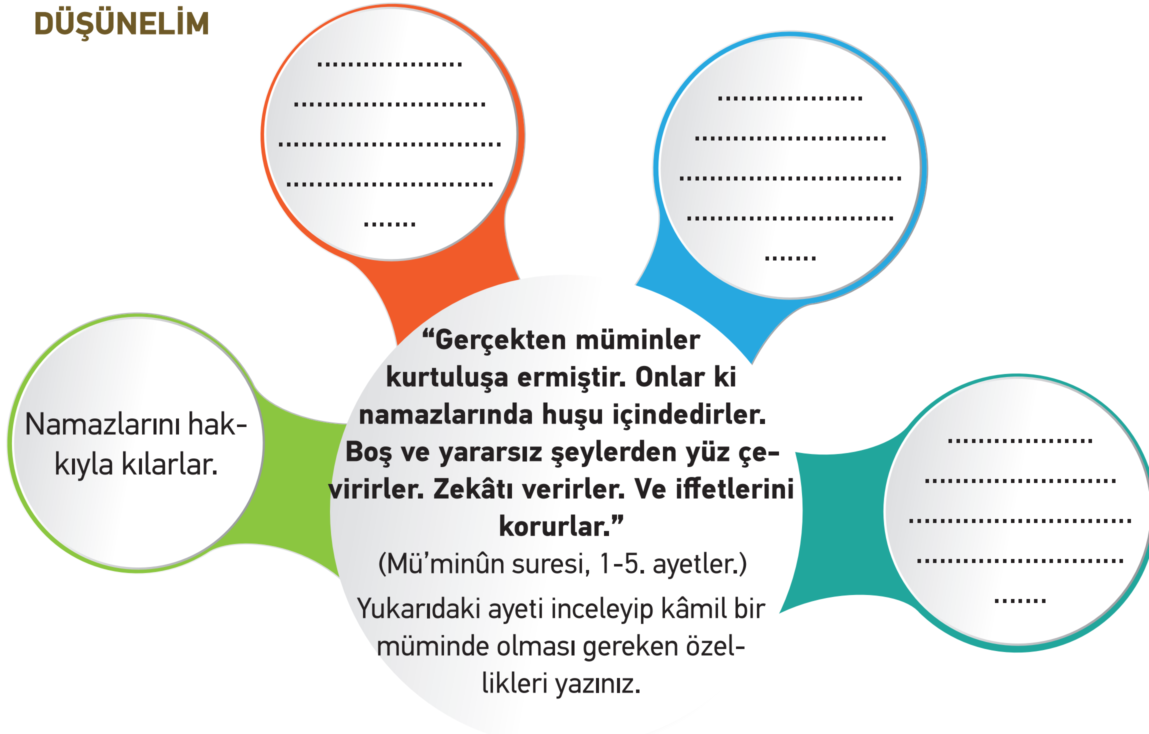
ez-Zührî diyor ki: Enes (r.a), Rasûlullah'ın (s.a.v) *"Birbirinize kin ve düşmanlık beslemeyin, birbirinize haset etmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları, kardeşler olun! Bir Müslüman'ın üç günden fazla kardeşine küs durması helal olmaz."*[22] dediğini haber verdi.

DEĞERLENDİRELİM

Müminin imanını kemale erdiren özellikler farklı hadislerde zikredilmiştir. Her mümin, imanını olgunlaştıracak bu özellikleri Hz. Peygamber'in (s.a.v) hadislerinde bulur.

Günümüzde insanların daha çok ihtiyaç duydukları konulara değinen hadislerden örnekler bularak sınıfta değerlendiriniz.

DÜŞÜNELİM

Açıklama

İlk hadisin başka bir tarikinde, "Yahudi veya Hıristiyan olarak tekrar küfre dönmekten" şeklinde ilave bir bilgi de mevcuttur. İmanın tadının ibadetlerden lezzet duymak, Allah ve Rasûlü'nü razı edebilmek için (gerektiğinde) sıkıntılara katlanmak ve bunu dünya nimetlerine tercih etmek şeklinde tezahür edeceği ifade edilir. İbadet, iman edilen hakikatlerin bedenen hayata geçirilmesi demektir.

22 Buhârî, Edeb, 57; Müslim, Birr, 23.

Yüce Rabbimiz şöyle buyur: **"Müminler ancak kardeştirler, öyleyse iki kardeşinizin arasını düzeltiniz, Allah'a itaatsizlikten sakınınız ki rahmetine mazhar olasınız."[23]** ve **"Kim bir iyilik getirirse ona getirdiğinin on katı vardır..."[24]**

Rasûlullah (s.a.v) da şöyle buyurur: *"Kim bir müminin dünya sıkıntılarından bir sıkıntısını giderirse Allah da kıyamet gününün sıkıntılarından bir sıkıntıyı ondan giderir. Kim bir fakire kolaylık sağlarsa Allah da dünya ve ahirette ona kolaylık sağlar. Kim bir Müslüman'ın kusurunu örterse Allah da dünya ve ahirette onun hata ve kusurunu örter. Kul, kardeşinin yardımında olduğu sürece Allah da kulunun yardımındadır..."[25]*

Bu hadiste geçen iyi müminin özellikleri şöyle sıralanabilir: Gücü yettiğince iman kardeşine sıkıntı ve problemlerin aşılmasında destek olmak, keder ve üzüntüsünü paylaşmak, borcunu ödemekte zorlanan kimseye kolaylık göstermek, ayıp ve kusurları örtmek. Ayrıca şu hadis, bencillik ve neme lazımcılık anlayışından uzaklaşıp sevgi, şefkat, merhamet, yardımlaşma ve dayanışma mesajı verir: *"Birbirlerini sevmekte, birbirlerine merhamet etmekte ve birbirlerine şefkat göstermekte müminlerin durumu, insan bedenine benzer. Ondan bir uzuv rahatsızlandığında bedenin diğer uzuvları uykusuzluk, ağrı ve ateşle ona ortak olurlar."[26]*

Burada şu hadis de hatırlanmalıdır: *"Sizden biriniz kendisi için arzu edip sevdiği şeyi, kardeşi için de arzu edip istemedikçe gerçek anlamda iman etmiş olmaz."[27]* Bu hadise göre mümin, kendi için arzu ettiği maddi veya manevi imkânın bir benzerini din kardeşi için de arzu eder. Kuşkusuz bu durum, empati (duygudaşlık) kurmanın ötesinde bir anlam derinliğine sahiptir. Çünkü mümin, din kardeşinin yerine kendini koyup onu sadece anlamakla kalmaz, aynı zamanda onun derdine ortak olur.

Unutulmamalıdır ki *"Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, huyu en iyi olanıdır. Hayırlınız, kadınlarına karşı hayırlı olanlardır."[28]* Demek oluyor ki kâmil mümin olmanın göstergesi, iyi huylu olmaktır. Huyu güzel olmayan insanın imanı noksan demektir. İyi huylu insan, herkes için iyilik düşünür; herkese yumuşak davranır; insanlarla iyi geçinir ve gönül yıkmamak için çaba harcar.

TARTIŞALIM

"...İyilik ve takvada yardımlaşın, günah ve düşmanlıkta yardımlaşmayın..."

(Mâide suresi, 2. ayet.)

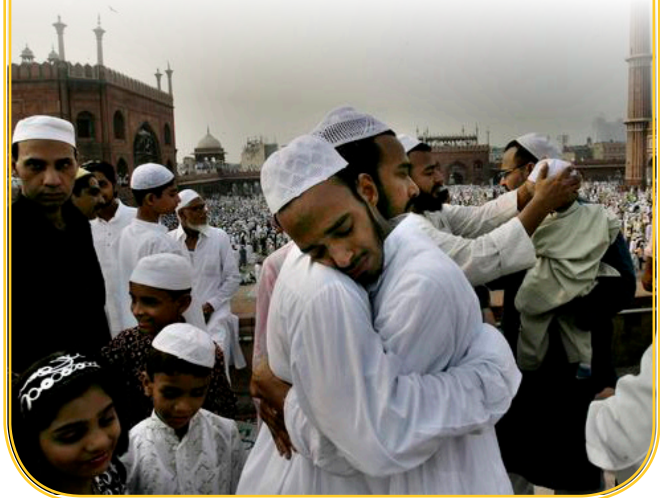
"Müminler ancak kardeştirler..."

(Hucurât suresi, 10. ayet.)

"Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir. Ona zulmetmez, haksızlık yapmaz..."

(Buhârî, Mezâlim, 3)

Ayetlerde ve hadiste zikredilen kardeşlik, inananların hangi vasıflara sahip olmasını istemektedir? Sınıf ortamında tartışınız.

23 Hucurât suresi, 10. ayet.
24 En'âm suresi, 160. ayet.
25 Müslim, Zikir, 38; Ebû Dâvud, Vitir, 14; Tirmizî, Kırâat, 10; İbn Mâce, Mukaddime, 17; Ahmed b. Hanbel, II, 252.
26 Buhârî, Edeb, 27; Müslim, Birr, 66; Ahmed b. Hanbel, IV, 270.
27 Buhârî, İman, 7; Müslim, İman, 71-72; Tirmizî, Kıyâmet, 59; Nesâî, İman, 19, 33; İbn Mâce, Mukaddime, 9.
28 Tirmizî, Radâ, 11; Ebû Dâvûd, Sünnet, 15; İbn Mâce, Nikâh, 50.

Özellikle selamlaşmak, müminler arasındaki sevgi ve saygı bağlarını güçlendiren önemli bir vasıtadır. Yüce Rabbimiz özel ve mahrem mekânlara izin almadan ve selam vermeden girilmesini yasaklar: **"Ey iman edenler! Kendinizi tanıtıp izin almadan ve içinde oturanlara selam vermeden kendi evleriniz-den başka evlere girmeyin. Sizin için daha iyi olan budur, umulur ki düşünüp anlarsınız."**[29] Şu hadis de selam, sevgi, iman, cennet ilişkisini açıklar: *"Siz, iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız!"*[30]

Selam olmadan sevgi, sevgi olmadan kâmil iman ve iman olmadan da cennet olmaz.

BİLGİ KUTUSU

Tebessümü Esirgememek

"Kardeşine güler yüzlü olman senin için bir sadakadır."

(Tirmizi, Birr, 36)

"Muhammed, Allah'ın peygamberidir. Beraberinde bulunanlar da kâfirlere karşı çe-tin, kendi aralarında merhametlidirler..."

(Fetih suresi, 29. ayet.)

Yoğunlukların, gerginliklerin, kalabalıklar içinde yalnızlıkların öne çıktığı bu modern çağda birbirimize ne kadar ihtiyacımız olduğunu hiç düşündünüz mü?

29 Nûr suresi,27. ayet.
30 Müslim, İman, 93-94; Ebû Dâvûd, Edeb, 131; Tirmizî, İsti'zân, 1; İbn Mâce, Edeb, 11.